

Vælg den rigtige brandskum

Stoffet PFOS bliver ikke længere brugt i moderne brandskum, men har været muligt at anvende indtil juni 2011. Her på siden har vi besvaret typiske spørgsmål om PFOS i brandfolkenes arbejdsmiljø.

Det er arbejdsgiverens pligt at beskytte medarbejderne mod farlige stoffer i arbejdsmiljøet. Selvom PFOS er forbudt i moderne brandskum, er nogle fluorholdige forbindelser stadig tilladt. Der findes dog også brandskum helt uden de farlige fluorholdige forbindelser. Arbejdsgivere kan forebygge, at medarbejderne bliver udsat for farlig kemi ved at udskifte farlige stoffer med nogle, der er ufarlige eller mindre farlige for medarbejdernes sundhed.

Er der PFOS i brandslukningsskum?

PFOS-holdigt brandslukningsskum har været forbudt at markedsføre og anvende i EU siden december 2006, om end brandslukningsskum markedsført før 27. december 2006 kunne anvendes indtil 27. juni 2011. Brandskum med indhold af andre fluorerede forbindelser er fortsat tilladt.

Efter Arbejdstilsynets oplysninger findes der i dag brandskum uden fluorholdige forbindelser, og det må derfor formodes at være muligt for virksomheder at kunne vælge et produkt med mindre farligt indhold.

Hvordan undgår man fluorerede forbindelser i brandfolks arbejdsmiljø?

Det er virksomhedens ansvar at sikre, at arbejdet planlægges, tilrettelægges og udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Ved arbejde med farlig kemi, herunder produkter med indhold af fluorerede forbindelser, skal arbejdsgiveren sørge for, at risikoen for udsættelse for farlige stoffer og materialer fjernes eller reduceres til et minimum. Dette gøres ved at følge det såkaldte STOP-princip i valg af sikkerhedsforanstaltninger.

Sikkerhedsforanstaltningerne omfatter i prioriteret rækkefølge

1. substitution (erstatning af produktet med et der er ufarligt eller mindre farligt),
2. tekniske foranstaltninger (fx punktudsug o.l.),
3. organisatoriske foranstaltninger (fx adskillelse eller afgrænsning af arbejde), og
4. hvis det ikke er muligt at fjerne risikoen på andre måder ved brug af personlige værnemidler (åndedrætsværn, beskyttelsestøj mv.).

Arbejdsgiveren skal endvidere sikre, at de ansatte er oplært og instrueret i det arbejde, de forventes at udføre, herunder hvilke sikkerhedsforanstaltninger der skal anvendes, og hvordan de personlige værnemidler anvendes korrekt.

Hvilke symptomer bør brandfolk være opmærksomme på?

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet et notat, der giver en oversigt over kendte humane helbredseffekter af PFOS. Notatet indeholder også en oversigt over kendte helbredseffekter hos danske brandfolk med henblik på at undersøge, om der findes en sammenhæng mellem PFOS og sygdomsbilledet hos brandfolk. Notatet ligger tilgængeligt på Folketingets hjemmeside.

 Bidrag til besvarelse af SUU almen del spørgsmål 1341 og 1342 - baggrundsnotat - Sundhedsstyrelsen - pdf
(<https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/suu/spm/1342/svar/1803905/2436497.pdf>)

Hvorfor bliver brandfolk ikke indkaldt til screening på baggrund af PFOS-sagen?

Sundhedsstyrelsen finder ikke, at der er lægeligt, helbredsmæssigt grundlag for at opspore og udrede brandfolk, der har været udsat for PFOS. En blodprøve vil kun give information om niveauet af PFOS i blodet. En blodprøve vil ikke kunne sige noget om, hvorvidt en aktuel lidelse kan tilskrives tidligere eller nuværende udsættelse for PFOS, og resultatet af en blodprøve vil ikke kunne forudsige evt. helbredsproblemer.

Der findes i dag ikke en behandling, der kan fjerne PFOS i blodet. Bekymrede brandfolk kan søge egen læge med henblik på en helbredsstatus.

Bliver en brandmand syg – og er der mistanke om, at det skyldes udsættelser i forbindelse med arbejdet, vil lægen have pligt til at anmelde det til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, som kan tage stilling til, om det kan anerkendes som en arbejdsskade.